

PÊLE-MÊLE

Mgr. Michaela Mikušková, PhDr. Danica Jurašková

Projekt z Fondu na podporu umenia v roku 2022

Univerzitná knižnica Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici sa v roku 2022 uchádzala o finančné prostriedky z **Fondu na podporu umenia** v rámci podprogramu 5.1.4 Akvizícia knižníc. Projekt s názvom *Nákup literatúry do knižného fondu*

Univerzitnej knižnice UMB – zdroj výskumu, vzdelávania, inšpirácie a oddychu podporil sumou 3 500 eur a v súčasnosti prebieha jeho realizácia. Po ukončení vás budeme informovať o priebehu projektu, ako aj o dokumentoch, ktoré sme zakúpili do fondu univerzitnej knižnice.

Rozšírili sme ponuku bezhotovostných platieb za služby

V období pandémie sme pracovali na skvalitňovaní služieb tak, aby ich bolo možné využívať aj bez fyzickej návštevy knižnice. S tým súviselo aj zavedenie bezhotovostných platieb bankovým prevodom na účet knižnice. Od roku 2023 sme možnosti bezhotovostných platieb rozšírili o platbu bankomatovou kartou. Platobný terminál je inštalovaný na jednom z najvyťaženejších pracovísk knižnice, v Referáte absenčných výpožičiek.

Nominácia dobrovoľníčky na ocenenie Srdce na dlani 2022

9. decembra 2022 sa konalo slávnostné udeľovanie ocenení nezištnej práce dobrovoľníkov a dobrovoľníčok **Srdce na dlani**. Cieľom podujatia je poďakovať sa dobrovoľníkom, oceniť ich záujem o dobrovoľnícku prácu a vyzdvihnúť ich kvality.

Centrum dobrovoľníctva prijíma návrhy na ocenenie v trinástich kategóriách. Univerzitná knižnica UMB sa rozhodla prostredníctvom nominácie na ocenenie poďakovať dobrovoľníčke **Beáte Pačovej**, ktorá v univerzitnej knižnici pôsobí od roku 2015. Pomáha vyhľadávať knihy na základe žiadaniek používateľov, zakladať vrátené knihy do regálov, opravovať drobné poškodenia knižných väzieb. Zapája sa aj do aktivít v rámci Týždňa dobrovoľníctva a počas Týždňa slovenských knižníc bola účastníčkou knižnej hliadky v Banskej Bystrici. Veľmi si vážime jej zanietenosť a aj to, že na dobrovoľnícku prácu v univerzitnej knižnici získala ďalších päť kamarátok.

SRDCE NA DLANI

rUMBa – repozitár UMB prešiel kritériami posudzovania na zaradenie do OpenDOAR

Koncom minulého roka celosvetový adresár repozitárov s otvoreným prístupom OpenDOAR uzavrel našu

žiadosť o registráciu rUMBy. Repozitár pri zaradovaní do tohto zoznamu prechádza posudzovaním kvality a musí spĺňať technické požiadavky a štandardy vyplývajúce z Plánu S. Univerzita Mateja Bela využíva na budovanie inštitucionálneho repozitára softvér s otvoreným zdrojovým kódom DSpace. Stala sa signatárom Budapeštianskej a Berlínskej deklarácie, ktoré položili základné princípy hnutia otvoreného prístupu. V januári 2022 UMB prijala Politiku otvoreného prístupu, ktorá je dostupná v anglickom jazyku na webovej stránke univerzitnej knižnice. Veríme, že podpora inštitucionálnej politiky sa stane súčasťou všetkých dôležitých strategických materiálov univerzity.

Ponuka elektronických informačných zdrojov a elektronických kníh na UMB

Univerzita Mateja Bela sprístupňuje prevažnú väčšinu elektronických informačných zdrojov (EIZ) v rámci národného projektu NISPEZ IV – *Informačný systém výskumu a vývoja – prístupy do databáz pre potreby výskumných inštitúcií*, ktorý je financovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Jeho hlavným riešiteľom je Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky (CVTI SR). Univerzity a vysoké školy využívajúce databázy tohto projektu sa podieľajú na jeho financovaní. Projektové obdobie končí v decembri 2023. Veríme, že pokračovanie projektu, vďaka ktorému sú dostupné kvalitné plnotextové a scientometrické databázy podporujúce plnohodnotný vedeckovýskumný a vzdelávací proces na vysokých školách, nebude ohrozené.

UMB obstaráva EIZ aj mimo portfólia projektu NISPEZ IV. Sú to: platforma na výuku anglického jazyka **MacMillan Campus** dostupná v Samovzdelávacom centre univerzitnej knižnice, kolekcia vzdelávacích materiálov v podobe videoprednášok, rozhovorov a prípadových štúdií na platforme **HSTalks: Business Collection** a nástroj na podporu písania vedeckých a odborných textov v anglickom jazyku **Writefull**. Uvedené e-zdroje budú používateľom dostupné aj v roku 2023. Aj naďalej plánujeme rozširovať **ponuku elektronických kníh**, ktoré možno

vyhľadávať v online katalógu univerzitnej knižnice aj s odkazom na plný text. Rast cien neobchádza ani oblasť EIZ. To si vyžaduje každoročne uvoľňovať zvýšené finančné prostriedky na ich nákup, alebo pristupovať k optimalizácii nákupu na základe prehodnotenia ich využívania. Časopiseckú kolekciu vydavateľstva *Emerald* univerzitná knižnica predplácala od roku 2012. V dôsledku optimalizácie nákupu sme k 31. januáru 2023 predplatné licencie ukončili. Používateľom ponúkame alternatívny prístup k databáze prostredníctvom nášho partnera – Vedeckej knižnice CVTI SR. Na základe

dohody o spolupráci medzi CVTI SR a UMB majú zamestnanci a študenti možnosť bezplatnej registrácie a využívania celého portfólia EIZ tejto knižnice. Viac informácií o registrácii sa dozviete v rubrike *Z ponuky služieb* na strane 11.

Úspech kandidátok univerzitnej knižnice vo voľbách do Akademického senátu UMB

V decembri minulého roka sa uskutočnili voľby do Akademického senátu UMB na roky 2023 – 2027. Vo volebnom obvode *Iné pracoviská a účelové zariadenia UMB* (Rektorát, UAKOM, Univerzitná knižnica UMB a Správa účelových zariadení UMB) nominovala univerzitná knižnica PhDr. Slávkou Berackovú a Mgr. Luciu Nižníkovú. Tešíme sa, že pre obe kandidátky dopadli voľby úspešne. Veríme, že budú obhajovať akademické princípy a rozumne rozhodovať v záujme univerzity a všetkých jej pracovísk. Srdečne blahoželáme aj ďalšiemu zvolenému zástupcovi Bc. Martinovi Miklíkovi z UAKOM-u.

Rok 2022 s naším projektom Skriptor

Činnosti spojené s riešením projektu Agentúry na podporu výskumu a vývoja (APVV) *Inovatívne sprístupnenie písomného dedičstva Slovenska prostredníctvom systému automatickej transkripcie historických rukopisov s pracovným názvom Skriptor*, ktorého spoluriešiteľom je aj Univerzitná knižnica UMB, boli v minulom roku pomerne pestré. Na platforme Transkribus začali pracovníčky knižnice trénovať modely na historickej tlači *Orbis Pictus* z roku 1798. Riešitelia projektu publikovali viaceré články v domácich a zahraničných časopisoch a zorganizovali konferenciu na tému **Digital humanities: nástroje sprístupňovania historického dedičstva**. Koncom roka 2022 bola vydaná editovaná vedecká kniha **Automatická transkripcia slovackálnych historických dokumentov** s popisom doterajšieho priebehu aplikačného výskumu v rámci projektu.

Vedecká kniha, zborník abstraktov z konferencie, ako aj ďalšie práce publikované v rámci tohto projektu sú dostupné v univerzitnom repozitári rUMBa <https://repo.umb.sk/handle/123456789/183>.

